

گفت‌وگو با شروین وکیلی استاد دانشگاه و پژوهشگر اجتماعی

خون درختان به گردن کیست؟

درختان پارک چیتگر، سرخه حصار، جوانمردان و تعداد دیگری از بوستان‌ها قطع شده‌اند. بسیاری معتقدند، دلیل این اتفاق تغییر کاربری بوستان‌هاست. بسیاری دیگر بر این باورند که ماجرا مربوط به مافیای چوب خوار است. کارشناسان محیط‌زیست می‌گویند، درختان دچار طغیان آفت سوسک پوست خوار شده‌اند و در این میان شهروندان نگران درختان هستند و می‌گویند پارک‌های جنگلی، استراحتگاهی تمیز در هوای آلوده پایتخت است. بسیاری بر این باورند که قطع درختان تأثیرات منفی روی جامعه برجای می‌گذارد. شروین وکیلی، استاد جامعه‌شناسی است و در واکنش به قطع درختان، در شبکه‌های اجتماعی فعالیت دارد. با او مصاحبه‌ای کرده‌ایم که در ادامه می‌آید.

هومن روانبخش

عضوهیئت علمی

موسسه تحقیقات

جنگل‌ها و مراتع:

سوسک پوست خوار،

آفت متداول درختان

کاج است. از گذشته

و در سال‌های پیش

هم آفت سوسک

پوست خوار در

پارک‌های جنگلی

وجود داشته. در پارک

سرخه حصار نیز همین

مشکل را داریم و این

آفت به جان درختان

افتاده است. این آفت

در سال‌های اخیر در

پارک‌های جنگلی

طغیان کرده است. در

سه‌سال گذشته کشور

دچار خشکسالی

شدید شده است.

امسال نیز درختان

دچار تنش آبی

شده‌اند و شهرداری

باید از درختان

نگهداری و به میزان

کافی آن‌ها را آبیاری

می‌کرد. اما این اتفاق

رخ نداد و درختان هم

با خشکسالی سازگار

نشدند

مقصر را فراخوانده و بازخواست کند و به افکار عمومی پاسخگو باشد؛ خواه این فاجعه عمدی باشد، خواه سهوی.

از مزه‌هایی شنیده می‌شود در این مورد که مثلاً چوب این درختان فروخته می‌شود یا زمین پارک جنگلی قرار است تغییر کاربری پیدا کند و به این دلیل درختانش را می‌اندازند. در این مورد اطلاعی دارید؟

اطلاع دقیقی در این موارد ندارم، ولی من هم چنین چیزهایی را شنیده‌ام اما آنچه این شایعه‌ها را باور کردنی کرده، کارنامه‌ی ناسامان مسئولان در حفظ منابع زیست‌محیطی است. روند تخریب پارک جنگلی طی سال‌های گذشته هم جریان داشته و با واگذاری بخش‌هایی از جنگل به سازمان‌ها یا افراد همراه بوده است. از زوال حقوقی چنین کارهایی آگاهی ندارم ولی بعدی می‌دانم باشگاه اسپن‌سواری یا شرکتی دیگر در وسط پارک جنگلی حق استفاده انحصاری از فضای سبز عمومی شهروندان را داشته باشد؛ فضایی که به تمام شهروندان تعلق دارد و کارکردش بوستان جنگلی برای گردش و ورزش است.

این روزها از سوسوی بحران اقتصادی کشور، سفر و تفریح را برای مردم دشوار کرده و از سوسوی دیگر آلودگی کشنده هوا گریبانگیر ساکنان شهرهای بزرگ است. شما به‌عنوان جامعه‌شناس چه تحلیلی از این روند دارید؟

داده‌هایی که در اختیار داریم به دلیل شفاف‌نبودن عملکرد سازمان‌ها، بسیار اندک است. از این رو کاری که از دستم بر می‌آید، پیش از پاسخ‌گفتن به پرسش‌تان، طرح چند پرسش دقیق است. پرسش‌هایی از این دست که برنامه کلان مدیریت شهری برای حفظ و توسعه‌ی فضای سبز چیست؟ چقدر برایش هزینه می‌شود؟ هزینه‌های دیگری که در این سازوکارهای مدیریتی همچون رقیبی برایش وجود دارند، کدام هستند و چقدر اولویت دارند؟ چه کسی تعیین کرده که هزینه‌های شهری در حوزه‌ی فضای سبز و زیست‌محیطی مردم فلان قدر باشد و در حوزه‌ی فعالیتی دیگر بهمان قدر؟ این تصمیم‌ها چقدر شفاف و عقلانی گرفته شده و تا چه اندازه با پذیرش و اقبال مردمی همراه است؟ تصمیم‌گیرندگان تا چه اندازه از افکار عمومی و آرای نخبگان و متخصصان بازخورد می‌گیرند و خطاهای‌شان را احک و اصلاح می‌کنند؟ پرسش‌های دیگر این است؛ مسئولانی که طی سال‌های گذشته و هم‌اکنون مدیری فضاهای سبزی را برعهده دارند، چه کسانی هستند و کارنامه دقیق‌شان در زمینه حفظ امانتی زنده که به دست‌شان سپرده شده، چه بوده است؟ مشاوران و متخصصانی که بستر علمی تصمیمات‌شان را شکل می‌دهند، چه کسانی هستند و چه کارنامه‌ای دارند؟ مسئولیت اتلاف هزینه زیادی که بابت خشک‌شدن درختان به شهروندان وارد شده، برعهده چه کسانی است؟ در ساختار حقوقی دولت چه سازوکاری برای بازخواست از این افراد وجود دارد؟

طی هفته‌های گذشته قطع درختان در بوستان‌ها و پارک‌های جنگلی خبرساز شده و کار به انداختن درختان فضای شهری مثل پارک جنگلی چیتگر و مکان‌های تاریخی مثل محوطه‌ی کاخ سعدآباد هم کشیده است. مشاهدات شما در این مورد چه بوده است؟

بله، متأسفانه این ماجرا عینیتی ملموس دارد. دست کم در پارک چیتگر که من از نزدیک شاهدش بوده‌ام، طی سال گذشته بخش بزرگی از جنگل از درختان عاری شده و این روند طی ماه‌های گذشته رشدی نگران‌کننده داشته است. این سخن بر سر زبان‌هاست که ۹ هزار درخت قرار است در آن منطقه افکنده شوند که این عدد تقریباً به‌معنی نابودی این بوستان است. عدد دقیق‌اش را قاعدتاً مسئولان بهتر می‌دانند و باید شفاف اعلام کنند و بابت‌اش حساب پس بدهند. چون قاعدتاً کسی که به نمایندگی از مردم برای مدیریت این جنگل گمارده شده، وظیفه‌اش نگهداری و توسعه‌ی فضای سبز است، نه خشکاندن و بریدن درختان.

گفته می‌شود آفت خطرناکی در جنگل رخ کرده و باعث شده درختان خشک شوند و انداختن‌شان ضرورت پیدا کند. به‌طور مشخص آگهی‌هایی در جنگل چیتگر نصب شده که به طغیان سوسک پوست‌خوار درختان اشاره می‌کند.

نخست آن که من اندکی جانورشناسی و حشره‌شناسی خوانده‌ام و نشانی از طغیان سوسک پوست‌خوار با این دامنه در جنگل ندیده‌ام. قابلاتی که در پوست‌درختان زندگی می‌کنند بخشی از بیوسستم طبیعی جنگل هستند و نوسان جمعیتی‌شان هم در دامنه‌ای طبیعی است. آفتی که باعث نابودی درختان شده تا جایی که من دریافته‌ام، حشره نبوده است.

برخی از خشکاندن درختان سخن می‌گویند و معتقدند، عمدی در کار است. نظر شما چیست؟

این که عمدی در کار بوده یا سهوی، اطلاعی درباره آن ندارم. اما این را تمام رهگذران در چیتگر دیده‌اند که طی یکی، دو سال گذشته یقه‌ی درختان تراشیده شده و در فصل‌های گرم و خشک سال، درختان آبیاری نمی‌شدند. روشن است که چنین کارهایی به خشک‌شدن درختان منتهی می‌شود. مشاهده عینی امروز هم نشان می‌دهد که به‌رغم صورت درختانی که اغلب‌شان ۲۰ تا ۴۰ سال عمر دارند و کوشش و هزینه‌ی زیادی بابت کاشتن و داشتن‌شان صرف شده، خشکیده و ریشه‌کن شده‌اند.

اینها بخشی از دارایی عمومی شهروندان هستند و مسئولیت حفظ و نگهداری از آنها برعهده کسی است که این مسئولیت را پذیرفته است. وقتی چنین اتلافی در سرمایه ملی و چنین خدشه‌ای بر حقوق پایه شهروندی رخ می‌دهد، مقام بالادستی قاعدتاً باید

فراخوان مناقصه

در اجرای قانون برگزاری مناقصات (مصوب سال ۱۳۸۳ مجلس شورای اسلامی) و آئین‌نامه‌های اجرایی آن، اداره کل ثبت اسناد و املاک استان مازندران در نظر دارد نسبت به برگزاری مناقصه جهت انتخاب شرکت مهندسی مشاور برای اجرای پروژه «تکمیل و بروزرسانی تهیه نقشه شهرهای زیر ۲۵ هزار نفر جمعیت» از طریق مناقصه عمومی دومرحله‌ای همزمان با ارزیابی کیفی با مشخصات ذیل اقدام نماید.

دستگاه مناقصه‌گزار: اداره کل ثبت اسناد و املاک استان مازندران

موضوع مناقصه: تکمیل و بروزرسانی تهیه نقشه شهرهای زیر ۲۵ هزار نفر جمعیت به مساحت ۱۶۳۰ هکتار محل اجرای پروژه و مدت زمان اجرا: استان مازندران - شهرستان‌های چالوس و گلرود مدت اجرا ۸ماه

مهلت دریافت اسناد: از روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۱ لغایت روز جمعه مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۵

چ- مهلت دریافت اسناد: با عنایت به ثبت مناقصه در سامانه تدارکات الکترونیک دولت جهت دریافت اسناد مناقصه به سایت (www.setadiran.ir) مراجعه نمایید.

مهلت تحویل اسناد: تا پایان وقت اداری روز جمعه مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۲۹

تاریخ بازگشایی پاکت‌ها: ساعت ۱۱ صبح روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۳۰

کروه و رشته شغلی: شرکت‌های مشاور نقشه‌برداری دارای صلاحیت خدمات مشاوره معتبر از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور دارای حداقل رتبه ۳ فنوتراکمتری و حداقل رتبه ۲ نقشه‌برداری زمین.

آدرس اداره کل ثبت اسناد و املاک: نشانی کارفرما: ساری - بلوار پاسداران - اداره کل ثبت اسناد و املاک استان مازندران

کارفرما در رد یا قبول ندارد: تمام مراحل اختیار تام دارد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۱۰/۱۱ - تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۱۰/۱۳

مدیرکل ثبت اسناد و املاک مازندران - احمد خالقی

گزارش زمین خواری به ۱۳۱

رئیس پلیس پیشگیری فراجا با اشاره به مبارزه جدی پلیس با متعرضان به سرمایه‌های طبیعی کشور از مردم خواست تا در صورت مشاهده هرگونه زمین‌خواری، تصرف اراضی ملی یا کشاورزی، موضوع را از طریق سامانه تلفنی ۱۳۱ اطلاع دهند. به گزارش ایستنا، رضا بنی‌اسدی‌فر در ادامه از رفع تعرض و خلع‌ید بیش از ۲۳ هزار هکتار از زمین‌های ملی خبر داد و گفت: «زمین‌های خلع‌ید شده به مساحت ۲۳ هزار و ۸۷۵ هکتار بوده و در این رابطه تعداد ۱۴۷ نفر از افراد سودجو که به منابع ملی و طبیعی تعرض کرده بودند، دستگیر و تحویل مراجع قضایی شدند.»

وزارت نیرو مقصر خشکی «ارومیه»

کارشناس محیط‌زیست گفت: «تنها ۳۰ درصد از تغییرات اقلیمی بر خشکی دریاچه ارومیه تأثیر گذاشته و ۶۹ درصد علت این خشکی، تصمیم‌وزارت نیرو است. تعداد سدهای اطراف دریاچه ارومیه و زمین‌های باغ ۶۰۰ هزار هکتاری باعث خشک‌شدن دریاچه ارومیه شدند.» به گزارش مهر، یوسف مرادی درباره شرایط آب در ایران گفت: «اما سالانه به‌طور متوسط ۳۳۷ میلیارد متر بارش باران داریم که در برخی نقاط هزار میلیاردی و در دیگر مناطق ۹۰۰ میلیاردی است؛ اگر این را ضرب در مساحت ایران کنیم به این نتیجه می‌رسیم که سالانه نزدیک به ۴۰۰ میلیارد مترمکعب آب داریم. در مقابل مصرف آب شرب خانگی در کل کشور طبق آمار وزارت نیرو، در بیشترین حالت ۸ میلیارد مترمکعب است؛ این عدد میزان کمی از آب باران کشور به حساب می‌آید.» او درباره باقی‌مانده منابع آبی کشور توضیح داد: «باید ببینیم باقی ۴۰۰ میلیارد مترمکعب پس از مصارف خانگی در کجا قرار دارد، نه آن که بگوییم آب کم است؛ عدد ۴۰۰ میلیارد مترمکعب مربوط به میانگین ۵۰ ساله کشور است و در ۱۵ سال این عدد به ۳۷۵ میلیارد مترمکعب می‌رسد. حدود ۳۹۰ میلیارد مترمکعب آب در کشور وجود دارد که وضعیت آن باید مشخص شود. زمانی که باران می‌بارد بخشی از آن آب تبخیر می‌شود، یعنی این آب را ما به‌صورت تبخیر شده داریم، اما این ۲۸۰ میلیارد مترمکعب را به خود اختصاص می‌دهد و این ۲۸۰ میلیارد مترمکعب تبخیر شده به حساب می‌آید.»

لغو مجوز روزانه طرح ترافیک

معاون استاندار تهران از لغو صدور مجوزهای روزانه طرح ترافیک توسط شهرداری تهران از روز گذشته تا پایان روز چهارشنبه خبر داد. به گزارش میزان، میرمحمد غراوی، معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار تهران افزود: «با توجه به تشدید و استمرار آلودگی و پایداری هوا و در معرض خطر قرار گرفتن شهروندان، براساس مصوبه کارگروه هماهنگی شرایط اضطرار آلودگی هوا، مجوزهای روزانه طرح ترافیک توسط شهرداری تهران از روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۱ تا روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۴ صادر نمی‌شود.» او ادامه داد: «مقرر شد تمام فعالیت‌های کارخانجات تولید سیمان با ۵۰ درصد ظرفیت صورت پذیرد، پایگاه‌های سیار فوریت‌های پزشکی اعم از اورژانس و هلال احمر در مناطق پرتردد شهر، جانمایی گردند و شهرداری‌ها و اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان، نسبت به جلوگیری از روشن ماندن اتوبوس‌ها و مینی‌بوس‌ها در پایانه‌های مسافری، اقدام کنند.»